

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašavanje itd. šalju se naplatnicom ili položnicom pošt. Stanice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovorniku u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napise »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 847.849.

Telef. tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

«Slogom rastu male stvari, a nesloga svo polovara.» Narodna poslovica.

Iznaj svakog utorka i petka o pedeset.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a ne frankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 6—, odn. 3— na pol godišće.

Izvan carevine više poštarna.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u Puli, koli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Glavna br. 3 te prima stranke osim nedjelje i sveta; svaki dan od 11—12 sati prije sjeda.

Odgovorni urednik i izdavatelj: Stjepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Pozor!
Tko ne bude primio buduću broj, tomu je list radi nepodmirenja duga ustavljen.
Uprava „N. Sloga“.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 12. veljače 1901.

U današnjoj sjednici zastupničke kuće prihvatila se je izvjava prestolonasljednika Franza Ferdinanda, koja je dao prigodom njegove ženitbe sa Sofijom groficom Chotek. Njom on izjavlja, da se pokorava kućnom zakonu svoje visoke obitelji, Habsburgo-Lorena, po kojem njegova supruga nejednakoga roda neima prava cesarice i kraljice, i po kojemu njegova djeca iz rečene njegove ženitbe neimaju prava na presto.

Odnosna izvjava ili dokument nekada se uzme na znanje i pohrani u arhiv zastupničke kuće — tako misli ministar-predsjednik.

Zast. dr. Gross predlaže da se o tom činu povede rasprava i da se izabere odbor koj ima o tom čim prije izvjestiti.

Zast. dr. Kramár, u ime mladočeske stranke izjavlja, da oni kod takove rasprave neće sudjelovati, da to, u koliko se

Celna tiče, nespada pred carevinsko viećeno pred česki sabor. Inače se govornik jako prijazno izražuje o toj ženitbi, pošto je Sofija Chotek iz stare i slavne obitelji češke. Češki zastupnici nisu sudjelovali kod glasovanja o predlogu zast. dra. Grossa, već su izasli iz dvorane. Razni niemci vikali su za njimi: dobar put, da se već nevidimo. Ni hrvatski zastupnici nisu bili kod glasovanja.

Kakve dvije ure trajalo je čitanje obitika i prečnih predloga, te interpelacija, koje su poslavili razni zastupnici.

Medju interpelacijama nalazi se također interpelacija zast. Spinčića i drugova glede brojanja pučanstva u Istri i Trstu, gdje se navadja mnoge primjere izkrivljanja običavnoga jezika u svih kotarima Istre, te načine popisivanja u Trstu i okolici — i pita ministra-predsjednika, je li voljan, kako je po zakonu dužan, dati na odgovarajućim podređenim oblastim, da čine popraviti što je izkrivljeno, i pozvali na odgovornost one koji su krivi da se izkrivljuje. Ima i druga interpelacija istoga zastupnika glede ustanovljenja Udruge sv. Mihačila u Rubeših, i treća glede zatvaranja sa dozvolom prodaje „Narodna Lista“ u Opatiji i na Voloskom.

Obavili su se i izbori nekinih odbora, tako legitimacionoga, imunitetoga i peticionalnoga. U legitimacioni, to jest onaj, koj će imati izpitivati izbore protestantskih zastupnika, izabrani su od slovensko-hrvatskih dr. Planca i dr. Sustersić. U imunitetni, to jest u onaj koj ima suditi, da li se i kada može sudbeno postupiti protiv kojemu zastupniku dr. Klaičić Jadršček. U peticionalni, to jest onaj, u kojemu se imahu razpravljati razne molbe, više osobne naravi, zastupnici: Perić i Žitkar.

Ministar-predsjednik dr. pl. Koerber, zadobiv riječ, izjavio je, da je c. kr. vlada sa svoje strane sve pripravila za raspravu zastupničkoj kući, i da je sada na ovoj da razpravlja. Ministri, reče, su muževi

rada, i željni su raditi zajedno sa parlamentom. Nek se raspravi najprije proradan, pak investicije, pak povišenje poreza na žestoka pića. Onda može doći na red potreba vojnika, izbor kvotne deputacije i delegacije, i t. d. Na to se je oglašio za rječ ministar izaslanca Böhm-Bawerk, i obrazložio proradan za godinu 1901., po kojemu se već i tako troši, na temelju § 14. temeljnih dr. zakona. Proračun iznosi preko 1600 milijuna kruna.

Zast. Jaworski u ime „poljskoga kola“, zastupnici dr. Pačák i dr. Straneky u ime mladočeska kluba, i zastupnici Pernerstorfer i Dašinski u ime socijalnih-demokrata, podali su prešne predloge, da se odgovori posebnom adresom na prestolni govor i izabere u tu svrhu adresni odbor od 48 članova. Niemci liberalci, veleposjednici, pučke stranke i antisemitski su protiv svakoj adresi. Načelnici svih klubova su razpravljali o tom, da se slože o postupku, ali nije došlo do sporazuma. Razpravljati će se po svojoj prilici o prešnosti, te glasovanjem odlučiti, da li da se adresa votira ili ne. Tu će se stranke prvi put mjeriti, koja je jača.

Inače si stoje stranke u ovom lipu u protibliki također u tom, da li da se interpelacije, podane u kojem drugom osim njemačkoga jezika, u zastupničkoj kući pročitaju i u odnosnomu jeziku tiskaju u stenografski zapisnik, ili ne. Niemci, pod komandom Šenerera i Wolfa, zahtijevaju da se ni ne primaju interpelacije u drugom do li u njemačkom jeziku. Slaveni su dakako protiv tomu. Niemci su u obće za njemački državni jezik posve očito, držviti, svi; Slaveni nesmiju toga dopustiti. Glede interpelacija će se možda skrpiti kakav sporazumak, tako naime, da će predsjedništvo prevadljati nenjemačke interpelacije na njemački. Al pitanje njemačkoga državnoga jezika će ostati, i na tom će se, ako ne na čem drugom, razbiti parlament. Niemci su sve držviti

u zahtjevu za premoćju, kao da su u „razlju“ a Slaveni hoće da su ravnopravni, u monarhiji Habsburga.

Beč, 13. veljače.
Poslije pročitanja raznih predloga i interpelacija prešlo se je danas na raspravu o prešnosti predloga glede adrese ili odgovora na prestolni govor. Predlaga-telj zagovarali su prešnost, i to Jaworski i Straneky da se odgovori njegovomu veltinstvu redovitim adresom; Dašinski da se samo rasprava povede obzirom na prestolni govor, te se tako čuje mišljenje stranaka; Baernreiter, da se dade samo izvjava lojalnosti i da se je voljno raditi. Za prešnost predloga Jaworskoga i Stran-skoga govorili su dr. Ferjančić, dr. Kafk-rein, koj je pak izvjava odmah, da će glas-ovati za predlog Baernreiterov ako prvi pada, Lupul, Klofač; Hruby, ova obojica samo u českom jeziku, dr. Kramár.

Protiv prešnosti: Kaiser, Franke, Luenger. Protiv prešnosti glasovali su svi Niemci osim katoličkih, kojih pak je mnogo manj-ka. Za prešnost zastupnici svih ostalih naroda, Poljaci, Česi, Hrvati, Slovenci, Rusini, Rumunji i čak i Talijani, te katolički Niemci, koliko jih bijaše. Niemci skoro svi zadovoljni su sa odnošaji, i sa vladom. Svi ostali nisu. Za prešnost palo je 175 glasova protiv 150. Prešnost je pala, jer ona da bude prihvaćena treba dvie trećine glasova. Za predlog Dašinskoga glasovalo je malo zastupnika. Za predlog Baernreiterov skoro svi. Zadovoljno se je im, kad se nije moglo više doseći, da se bar priliku dobije govoriti. I odmah se je počelo razpravljati, te je u stvari govorio prvi dr. Kramár, a poslije njega bila je sjednica zaključena, i urečena sljedeća za sutra dan.

O njekih govorih vrijedno će biti koju reći. To drugi put. Za danas nek samo spomenem, da bijaše današnja sjednica kod njekih govora jako barna. Osobito su upravno divlje bučili pripadnici svenjemačke

Moji pokojni did je govorija, da mu je njegov pokojni pradiid poviđa, da odkada god on pameti, da je naš narod vajk s motikom u ruki i da nikad niš nima, jer da sve ča dobije je za gospodina. Vidite malo onda je bilo slabo, a sad je još gore, jer gospoda svaki dan vade nike nove komplimentne, zidaju nikakovu jenažiju, ke ni potreba kako ni petoga kola vozu, a to sve na naše knetske Spale. Pitajte ih vi sad malo, zašto tako, oni će vam okrenuti leja i reći će vam „paga e tasi“. Sad hote vi naprid, ako ste muž; hote se tužili komu? Sve zaludu; treba platiti i mučati. Recite mi malo, baš vi ki korete nosite i ki ste gospodske podprepnice, dali je nami laglje, neg europejecem u Kini? Stavite ruku na prsa i recite na kušenciju, ako vi morete ziviti s trudom vaših ruk, ako vami ostane kada kakov soldo? Gleđajte kako se gospoda talijanska seču po gradu iz kafetarije u kafetariju, dobro idu, do-bran piju; a ti deļaj po vas dragi bogoviti dan, po toplini i po štivi, u kruhu i u vodi. Ako zašparaš kakov soldo, nosi ga njima za njihove kapricije. Altrake u Kini i još ste slipi, još spavate, još nećete ra-

PODLISTAK

Pulizanske pačuharije.

Jene nedilje, sad od mala, bilo je u Krinici nikakovo veselje, nikakov škagac, nikakova velika konfuzion, uikakov . . . ja sam ne znam, kako bi se tu trajnu nazvalo. Infali figurini i figuroti, flajde i kopunere, mužikaduri, lumbreleri, ligapi-gnate, triznji i pijani, ravni i grbavi, to se je sve bilo prosulo oni dan po Krinici. Ka kukanja za Buneka, njau, njau! Tu se ilo i pilo, bugarilo, vikalo, plesalo, inšoma kumediije kumediirum. Ali kako se više puti trefi, kad imprenditur ne pomele i pokropi dobro šalu od plesa, dogodilo se i ovi put. Niki tre niki su toliko plesali i stupali, da su se jako naprasili i onda su si mež sobom prah tranili, da ih ne bude grdo viditi kad budu pošli na mašu. — Mate, ti meni a ja tebi, u amiciciji. — udi ki bolje more, samo da prah leti. Joh, ma je kurlio! Drugi dan su se po-minjali, kako je finila funkcij on večeri. Ja, kad sam to vidija, sam se zasnitija;

pita sam ljude ča to sinjifika i jedan mi je odgovorija, da je to za ono, ča su balotali za gospodu.

Ja ki sam čovik od šentimenta i do-sta šegav po moju, počēja sam valje mja-skali tu stvar. „Da bi njima gospoda čini-la one štorije za ono ča je pasalo? Njanka pensar! Oni, kad stvar pasa „patron šjor lustru“ i makni se tamo. Ja sam se valje domislja, da je to nikakova druga šegarija.

Niki dan čuja sam kako se naši ljudi pominjju od Kinezi. Oni govore, da u jo-nom kraju, koji se zove Kina, tamo nidi priko svita, živu nikakovi ljudi duge kose, kratke pameti, zapučeni priko mire, te štardi kaj mulci, roba prez vire, leje i kušencije. Ljudi inšoma ki ne misle ako ne zlo i naopako. Europejci da bi ih štiti staviti na dobar put, ali oni da se ne dadu i zato da je našla rebolacion. Ti Kinezi da ubijaju naše ljude, da ih mal-trataju, na svake mile racione, da čovik nebi moga ni virovati. — čudo, čudo ve-liko!

Ali čemu se vi čudite, dragi moji ljudi! Pogledajte samo na današnje naše

odnošaje i viditi ćete valje, da kod nas ni-niš bolje nego u Kini. Talijanska gospoda čine s nami jušto tako, kako i kineski bokseri s Europejci, samo je ta razlika, da talijani nas ne ubijaju ni s nožem ni s puškam, neg na nikakov muralni i ma-trijalni način to jest uskraćujući nam naše pravice i krcajući na nas velike dionale „ke paga što mostro de štaivo!“ Oni go-vore da smo mi nikakovi furešti, pak da ne smimo niš pitati, nego plaćati i mu-čati.

Četiri pet zidina, još od vrimena ča govoru de Marko Kako i sad u zadnje vrime škavacijoni na Vižaćah, da lipo svi-dode, da je Istra bila od vajk talijanska i da su talijani od vajk s njom zapovidali i da moraju zapovidati i u naprid. Ja se ne razumim u stvari od štorije, ali moj punion nosi, da oni stari zidi, oni čvili ržavi i one ržavijene pjanjate, ča se najdu na Vižaćah, povidaju franjko, da su onde jedanput Rakljanci imali fabriku od lonci. Ma pustimo to; ja znam i sam da mi ni smo bili od vajka u Istri, kako nisu ni smo; ako je ki doša hip prvo ali hip po-ni; to su stvari od nikakove importance.

Oglasni, priglasna itd.
tekstu i računaju se na temelju
običajnog cjenika ili po dogovoru.
Novci sa predbrojbu, oglašit
kalju se naputnicom ili polo-
znicom pošt. štacionice u Beču
na administraciju lista u Pulu.
Kod naručbe valja točno označiti
ime, prezime i najbližu
poku predbrojnika.
Tko list na vrijeme ne primi,
neka to javi odpravitelju u
otvorenom pismu sa koji se
ne plaća poštarina, ako se iznova
napisje »Reklamacija«.
Čekovnog računa br. 847349.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rasta male stvari, a nesloga sve polkvat. Narodna poslovica.

Izdat svakog utorka i petka u podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju,
nepotpisani netiskaju, a ne-
frankirani neprimaju.
Predplata sa postarinom stoji:
12 K u obće, na godinu;
5 K za seljake, na godinu;
ili K 6-8, odu, 3- na
pol godine.
Izvan carvine više poštarina.
Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, toli izvan iste.
Uredništvo se nalazi u ulici
Giulija br. 5 te prima stranke
osim nedjelje i svetica sveti dan
od 11-12 sati prije.

Odgovorni urednik i izdavatelj: Stepo Gjivić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Pozor!
Tko ne bude primio
budući broj, tomu je
list radi nepodmire-
nja duga ustavljen.

Uprava „N. Sloge“.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 12. veljače 1901.

U današnjoj sjednici zastupničke kuće
priobćila se je izjava prestolonasljednika
Frana Ferdinanda, koju je dao prigodom
njegove ženitbe sa Sofijom groficiom Chotek.
Njom on izjavlja, da se pokorava
kućnom zakonu svoje visoke obitelji, Habs-
burgo-Lorena, po kojem njegova supruga
nejednakoga roda neima prava cesarice i
kraljice, i po kojemu njegova djeca iz re-
čene njegove ženitbe neimaju prava na
prestol.

Odnosna izjava ili dokumenat neka
se uzme na znanje i pohrani u arhiv za-
stupničke kuće — tako misli ministar-
predsjednik.

Zast. dr. Gross predlaže da se o tom
činu povede razprava i da se izabere odbor
koj ima o tom čim prije izvjestiti.

Zast. dr. Kramár, u ime mladočeske
stranke izjavlja, da oni kod takove raz-
prave neće sudjelovati, da to, u koliko se

Čeha tiče, nespada pred carevinsko vieće
nego pred česki sabor. Inače se govornik
jako prijazno izrazuje o toj ženitbi, pošto
je Sofija Chotek iz stare i slavne obitelji
česke. Česki zastupnici nisu sudjelovali
kod glasovanja o predlođu zast. dra. Grossa,
već su izašli iz dvorane. Razni nemci
vikali su za njimi: dobar put, da se već
nevidimo. Ni hrvatski zastupnici nisu bili
kod glasanja.

Kakve dvie ure trajalo je čitanje obi-
čajnih i prethodnih predloga, te interpelacija, koje
su postavili razni zastupnici.

Medju interpelacijama nalazi se tako-
đer interpelacija zast. Spinčića i drugova
glade braćenja pučanstva u Istri i Trstu,
gdje se navadja mnoge primjere izkrivlju-
vanja obćeavnoga jezika u svih kotarih
Istre, te načine popisivanja u Trstu i oko-
licii — i pita ministra-predsjednika, je li
voljan, kako je po zakonu dužan, dati na-
log podređenim oblastim, da čine popra-
viti što je izkrivljeno, i pozvati na odgo-
vornost one koji su krivi da se izkrivljuje.
Ima i druga interpelacija istoga zastup-
nika glade ustanovljenja „Udruge sv. Miho-
vila“ u Rubuših, i treća glade zavlčenja
sa dozvolom prodaje „Narodnoga lista“ u
Opuznju i na Voloskom.

Obavili su se i izbori nekih odbora,
tako legitimacionoga, imunitetnoga i peti-
cionalnoga. U legitimacioni, to jest onaj,
koj će imati izpitivati izbore protestantskih
zastupnika, izabrani su od slovensko-ir-
vatskih dr. Plantan i dr. Susteršić. U
imunitetni, to jest u onaj koji ima suditi,
da li se i kada može sudbeno postupati
proti kojemu zastupniku dr. Klaić i Jabraček.
U peticionalni, to jest onaj, u kojem se
inahu razpravljati razne molbe, više oso-
bne naravi, zastupnici: Perić i Žičkar.

Ministar-predsjednik dr. pl. Koerber,
zadobiv rieč, izjavio je, da je c. k. vlada
sa svoje strane sve pripravila za razpravu
zastupničkoj kući, i da je sada na ovaj
da razpravlja. Ministri, reče, su muževi

rada, i željni su raditi zajedno sa parla-
mentom. Nek se razpravi najprije pror-
čan, pak investicije, pak povišenje poreza
na žestoka pića. Onda može doći na red
potreba vojnika, izbor kvotne deputacije
i delegacije, i t. d. Na to se je oglasio za
riječ ministar financija Böhm-Bawerk, i
obrazilo proračun za godinu 1901., po
kojem se već i tako troši, na temelju § 14.
temeljnih drž. zakona. Proračun iznosi
preko 1600 milijuna kruna.

Zast. Jaworski u ime „poljskoga ko-
la“, zastupnici dr. Pacák i dr. Stransky u
ime mladočeskoga kluba, i zastupnici Per-
nerstorfer i Dašinski u ime socijalnih-de-
mokrata, podali su predne predloge, da se
odgovori posebnom adresom na prestolni
govor i izbere u tu svrhu adresni odbor
od 48 članova. Niemci liberalci, velepos-
jednici, pučke stranke i antisemitski su
proti svakoj adresi. Načelnici svih klubova
su razpravljali o tom, da se slože o po-
stupku, al nije došlo do sporazuma. Raz-
pravljati će se po svojoj prilici o prešno-
sti, te glasovanjem odlučiti, da li da se
adresa votira ili ne. Tu će se stranke prvi
put njeriti, koja je jača.

Inače si stoje stranke u ovom lipu
u protivima također u tom, da li da se
interpelacije, podane u kojem drugom osim
njemačkoga jezika, u zastupničkoj kući
prečitaju i u odnosnom jeziku tiskaju u
stenografski zapisnik, ili ne. Niemci, pod
komandom Šenerera i Wolfa, zahtjevaju
da se ni ne primaju interpelacije u drug-
gom do li u njemačkom jeziku. Slaveni su
dakako protiv tomu. Niemci su u obće za
njemački državni jezik posve očito, drzo-
vitu, svi; Slaveni nesmiju toga dopustiti.
Glede interpelacije će se možda skrpati
kakav sporazumak, tako naime, da će
predsjedništvo prevadjeti nenjemačke in-
terpelacije na njemački. Al pitanje nje-
mačkoga državnoga jezika će ostati, i na
tom će se, ako ne na čem drugom, raz-
biti parlament. Niemci su sve drzovitiji

u zahtjevu za premoćju, kao da su u
„rajnu“ a Slaveni hoće da su ravnopravni,
u monarhiji Habsburga.

Beč, 13. veljače.

Poslie pročitanja raznih predloga i
interpelacija prešlo se je danas na raz-
pravu o prešnosti predloga glade adrese
ili odgovora na prestolni govor. Predlaga-
telji zagovarali su prešnost, i to Jaworski
i Stransky da se odgovori njegovomu ve-
ličanstvu redovitom adresom; Dašinski da
se samo razprava povede obzirom na
prestolni govor, te se tako čuje mnjenje
stranaka; Baernreiter, da se dade samo
izjava lojalnosti i da se je voljno raditi.
Za prešnost predloga Jaworskoga i Stran-
skog govorili su dr. Ferjančić, dr. Kath-
reir, koj je pak izjavio odmah, da će gla-
sovali za predlog Baernreiterov ako prvi
pade, Lupul, Klofač, Hruba, ova obojica
samo u českom jeziku, dr. Kramár.

Proti prešnosti: Kaiser, Funke, Lueger.
Protiv prešnosti glasovali su svi Niemci
osim katoličkih, kojih pak je mnogo manj-
kalo. Za prešnost zastupnici svih ostalih
naroda, Poljaci, Česi, Hrvati, Slovenci,
Rusini, Rumunji i čak i Talijani, te ka-
tolički Niemci, koliko jih bijaše. Niemci
skoro svi zadovoljni su sa odnošaji, i sa
vladom. Svi ostali nisu. Za prešnost palo
je 175 glasova protiv 150. Prešnost je pala,
jer ona da bude prihvaćena treba dvie
trećine glasova. Za predlog Dašinskoga
glasovalo je malo zastupnika. Za predlog
Baernreiterov skoro svi. Zadovoljilo se je
lim, kad se nije moglo više doći, da se
bar priliku dobije govoriti. I odmah se je
počelo razpravljati, te je u stvari govorio
prvi dr. Kramár, a poslie njega bila je
sjednica zaključena, i urečena sljedeća za
sutra dan.

O njekih govorih vredno će biti koju
reći. To drugi put. Za danas nek samo
spomenem, da bijaše današnja sjednica
kod njekih govora jako burna. Osobito su
upravo divlje bučili pripadnici svenjemačke

PODLISTAK.

Pulizanske pačuharije.

Jene nedilje, sad od mala, bilo je u
Krnici nikakovo veselje, nikakov škagac,
nikakova velika kafažon, nikakov
ja sam ne znam, kako bi se tu trajnu
nazvalo. Infanti figurini i figuroti, flajde
i kopunere, muzikaduri, lumbreleri, ligapi-
gnate, trizni i pijani, ravni i grbavi, to se
je sve bilo prosulo oni dan po Krnici. Ka
kukanja za Buneka, njan, njau! Tu se
ilo i pilo, bugarilo, vikalo, plesalo, inšoma
kumedije kumediarum. Ali kako se više
puti tresli, kad impreditur ne pomete i
poskopri dobro salu od plesa, dogodilo se
i ovi put. Niki ter niki su toliko plesali i
stupali, da su se jako naprašili i onda su
si mež sobom prah trunili, da ih ne bude
grdo viditi kad budu pošli na mašu. —
Mate, ti meni a ja tobi, u amiciji —
udri ki bolje more, samo da prah leti.
Joh, ma je kurilo! Drugi dan su se po-
minjali, kako je finila funkcija one večeri.
Ja, kad sami to vidija, sam se zasnilija.

pita sam ljude šta to šinjifika i jedan mi
je odgovorija, da je to za ono, šta su ba-
lofali za gospodu.

Ja ki sam čovik od sentimenta i do-
sta šegav po moju, počeha sam valje mja-
skati tu stvar. „Da bi njima gospoda čini-
la one storijske za ono šta je pasalo?
Njanka pensar!“ Oni, kad stvar pasu
„patron škor lustro“ i maksi se tamo. Ja
sam se valje domislila, da je to nikakova
druga šegarija.

Niki dan čuja sam kako se naši ljudi
pominju od Kinezi. Oni govore, da u je-
nom kraju, koji se zove Kina, tamo nidi
prika svita, živa nikakovi ljudi duge kose,
kratek pameti, zapučeni priko mire, te-
štardi kaj mulci, roba prez vire, leje-
kušenjeje, ljudi inšoma ki ne misle ako
ne zlo i naopako. Europejci da bi ih silili
stavili na dobar put, ali oni da se ne
dandu i zato da je našila revolobacion. Ti
Kinezi da ubijaju naše ljude, da ih mal-
trataju na svake mile racione, da čovik
nebi moga ni virovati, — čudo, čudo ve-
liko!

Ali čemu se vi čudite, dragi moji
ljudi! Pogledajte samo na današnje naše

odnošaje i viditi čete valje, da kod nas ni
niš bolje nego u Kini. Talijanska gospoda
čine s nami justo tako, kako i kineski
bokseri s Europejci, samo je ta razlika,
da talijani nas ne ubijaju ni s nožem ni
s puškom, neg na nikakov muralni i ma-
trijalni način to jest uskraćujući nam naše
pravice i kračujući na nas velike dicionale
„ke paga što možto de ščavo!“ Oni go-
vore da smo mi nikakovi furešili, pak da
ne smimo niš pitati, nego plaćati i mu-
čati.

Četiri pet zidina, još od vrimena ča
govoru de Marko Kako i sad u zadnje
vrime škavacijoni na Vižeah, da lipo svi-
doče, da je Istra bila od vajak talijanska
i da su talijani od vajak s njom zapovidali
i da moraju zapovidati i u naprid. Ja se
ne razumim u stvari od storijske, ali moj
puniom nosi, da oni stari zidi, oni čavli
ržavii i one razbijene pinjate, šta se najdu
na Vižeah, povidaju franjko, da su onde
jedanput Rakljanci imali fabriku od lonci.
Mno pustimo to; ja znam i sam da mi ni
samo bili od vajka u Istri, kako nisu ni
oni; ako je ki doša hip prvo ali hip po-
kle, to su stvari od nikakove importance.

Moj pokojni did je govorija, da mu je
njegov pokojni pradić povida, da otkada
god on pameti, da je naš narod vajak s
motikom u ruki i da nikad niš nima, jer
da sve ča dobije je za gospodina. Vidite
malu onda je bilo slabo, a sad je još gore,
jer gospoda svaki dan vade nlike nove-
kumlimente, zidaju nikakovu jenažuju, ke
ni potriba kako ni petoga kola vozu, a to
sve na naše kmetijske špale. Pitajte ih vi
sad malo, zašto tako, oni će vam okrenuti
leja i reći će vam „paga e tasi“. Sad hote
vi naprid, ako ste muž; hote se tužiti
komu? Sve zaludu; treba platiti i mučati.
Recite mi malo, haš vi ki korete nosite i
ki ste gospodske potrepnice, dali je nami
laglje, neg europejcem u Kini? Stavite
ruku na prsa i recite na kušeniju, ako
vi morete živiti s trudom vaših ruk, ako
vami ostane kada kakov šoldo? Gledajte
kako se gospoda talijanska ščuđu po gradu
iz kafetarije u kafetariju, dobro idu, do-
bro piju; a ti delaj po vas dragi bogoviti
dau, po toplini i po stidi, u kruhu i u
vodii. Ako zapašaraš kakov šoldo, nosi ga
njima za njihove kapricije. Altroka u Kini
još ste sipii, još spavate, još nećete ra

stranke i drugi razni Niemci kad je govorio Stranaky, Hrubý, i Kramár; a socijalni-demokrati onda, kad je govorio Lueger. Svak se može skoro u svakoj sjednici uvjeriti, da ovaj parlament ne spada skupa, da nije vriedan ni razpravljati kako se pristoji. U ostalom slabost njegovu kaže okolnost, da nije kadar ni jedne adrese na cesara-kralja glasovati.

DOPISI

Nerezine sv. Jakov, mjeseca febrara 1901. Popis pučanstva u ovom selu već je gotov! A kako se obavio? Kako? Ta jamačno po receptu vladajuće klike! Dosta je znati tko je popisivao, a da budemo na čistu i s pitanjem i odgovorom. Kako nebi, kad je ono bilo u rukama naših odpadnika i protivnika svega, što su sa majčinim mliekom usisali — pa i svoje majke domovine! Pa onda, koje čudo, ako su zatim išli, da u što većem broju pokažu, da i u ovom mjestu, kano i u susjednim Velim Nerezinam imade jošite takovih bića, koja upiru svoje oči u zemlju spasa, u majku Italiju! Jeli dakle čudo, ako su ti ljudi, — popisivači — tjerali vodu na svoj mlin? Ali, molim Vas lepo, čemu se čuditi, ako se mjesto onoga jezika, koji bi mu dotični mještanin kazao, upisao drugi — ta to je njihova politika — slijeparija — lako im je naloženo! Pri dobrom meštru su bili! Briga ti njih, da li će koji kašnje i prosvjedovat — imadu oni dobro zaledja!

Zar dakle, da se snehivamo, ako je pri koncu popisa izbilo na javu, da je cijelo ovo selo, kao i susjedne Vele Nerezine, talijansko? Tako je u listinama, tako su nas svietu prikazali! Ako se dakle narodi razpoznavaju po jeziku i tim tvore posebne skupine naroda, koji žive sami za sebe, tada mi po tim popisima nismo više onaj narod, koji smo dosele bili, nismo narod za kojega se sami izповједamo, za kojega će nas krstili svaki onaj, koji zađe u naše selo i u naše kuće — ako mu je draga pravica — nismo više ono, što nam označuje naš jezik, naša nošnja, naši običaji, nismo više istarski Hrvati, nego nešto drugo. A — što? — Kažu Vam to listine popisa: mi smo ništa drugo nego Talijani, jer narod, koji govori tim jezikom, a to po listinama i mi govorimo talijanski — stoji na Apeninu, a mi smo na Osorsćici, a on ostaje ma gdje bio Talijan, dakle po tom smo i mi ogranak nespasena jošite toga naroda — po listinama popisa dakako. Dakle, živi nam sladokusni poglavar u talijanskom Primorju!

Ne čemo ma u koga osobno dirati, ali nam se ipak u neke čudno čini — čudno samo s jedne, i to s više strane — (ali to već ne poslije onog famoznog rasporeda izbora fiducijara V. kurije, gdje su spojene bile Lubenice sa Orlicom

zumliti, da mi išćemo naše pravice! Nu lako da bi bilo samo to, ali još se najde onakovih lipi u našem narodu ki sebe i svoga brata prodaju našim najvećim protivnikom, talijanom. Gledajte samo ča delaju sad u ovo vrime sa popisivanjem pučanstva ali anagrafima? Oni nas zapisivaju sve za talijane, a do niki dan i Ricci je bija slovinač. Ljudi Božji, otvorite jedanput oči i vidili ćete da nismo bolje neg u Kini.

Ča oni pokušisti od Krstića ni pravi jedan Li-čun-čun. Oni ki onako grdi u onom smradnom svom šfoju naš narod, naš jezik, naše sve? I još se najde onih trubili ki mu viruju, a mež tma su i niki Kavranči. Ljudi, nemojte se kajati, kad bude već kasno! Slušajte staroga Tarafinu ki govori ovako: „Dok sam ja držati ču čvrsto za moj narod, kad ne bude mene će moj sin, a kad on umre naručiti će jopet svomu sinu i lako mora hoditi vauk napriđ“. Bog te pozivi, moj starče, nikad više nebudemo onako mladi, kako i kad smo skupa ovcu u Raši čuveli.

Balota iz Raše.

i nakon izbora fiducijara u Krku) — što se bna fanatičarom i prvim agitatorima talijanstva povjerio popis pučanstva i pustilo nieme duše, da nas se u-kušolji talijanskoga Čozota prikaže stranom svietu! Doduše obukose nas u kušolje talijanskih Čozota, ali — gospodine dragi — pozavirite u našu crkvu, u naše kuće, pa ćete čuti, kako ti ljudi među sobom govore, kako im se prodiče i kako isti Bogu slavju pjevaju; promotrite im nošnju, običaje — lica, pa ćete u tren oka dobiti posve drugu sliku pred sobom, drugi značaj, njegoli Vam za to daju „popisaci“. Dosta! Idemo da vidimo, hoćeli se koji i poskrbiliti, da se zakon vrši kao zakon.

Iz Kastva pišu nam 10. t. mj. Eto napokom pobiedilo je pravo i pravica. Nakon tolikog zatezanja, dangube i utoka, konstituiralo se teda negda občinsko zastupstvo u Kastvu dne 4. t. mj., dakle ravno nakon pet godina. Da se nije naše občinsko zastupstvo obnovilo nakon trih godina, kako to zakon propisuje, kriv je tomu u prvom redu Krstić, njegove prirepine i njegovi zaštitnici. Kud su se ono u mjesecu decembru 1899 obavili občinski izbori, učinio je proti njim utok na namjestništvo. Namjestništvo uvažilo je njegov utok i na naše najveće čudo — uništilo izbore. Razpisali su se ponovno izbori, to se i proveli u mjesecu novembru prošle godine. Puk kastavski, koji jošite pošteno misli, pohriho je u velikom broju, kako nikada do sada na biralište, te izabrio jednoglasno sa malom promjenom ponovno razpušteno zastupstvo. Tim je najsvetranije protestovao proti sili i nepravdi. Krstić sa svojim pajdasii nije se usudio vrći se u izboru borbu. Nu ipak i proti ovoj jednoglasnoj volji naroda, t. j. i proti ovim izborom učinio je utok. On najbolje znađe, zašto ga je učinio. Ali ovaj se je put opekao. Namjestništvo odbilo mu utok kao neutemeljen. I tako moglo se novoizabrano zastupstvo konstituirati i izabrali između sebe občinskoga glavaru i savjetnika.

Od trideset izabranih zastupnika, pristupilo ih je k sjednici dvadeset i sedam na broju. Trojica, a među njima i veleuč gosp. prof. Vjekoslav Spiničić, opravdali su svoju odsutnost. Gosp. Spiničić u svojem pismu, koje se pročitalo na sjednici, žali, što ne može da bude prisutan tako svečanom činu, jer zadržan kao državni zastupnik u Beču, to pozdravlja novo občinsko zastupstvo bodreć ga na poživno i nesebično djelovanje na korist i prospjech prostrane naše občine, a ujedno obećaje, da će i on, u koliko mu sila dopuštale budu, ići s njima ruka o ruku.

Od strane carske vlade bio je prisutan politički komesar gosp. Schmidt-Zabierov. Predsjedao je kao najstariji član po godinalh gosp. Bačić Ivan iz Jurčićeva. Izabralo se ponovno glavarem velevriednoga i velezaslužnog gosp. Kazimira Jelčić, a občinskimi savjetnici sliedeće gospodu: Dukić Frana, Kinkela Vjekoslava, Vlah Ivana, Lučić Antona, Grbac Ivana, Afrić Antona, Trinajstić Matu, Frlan Vjekoslava i Sindić Vjekoslava.

Nelom se doznalo za onaj izbor, oki tiše se mnoge kuće u Kastvu-gradu zastavami a na starom gradu uzese gravati mužari, da najvše širom Kastavščine veselu ovu zgotu, naime pobjedu glavnu nad prodanci i zapeljanci. I njekuda po občini izvjesilo se zastava, a pucalo se iz mužara takodjer kod Beliči, Smogori i drugud.

Iza sjednice skupilo se novo občinsko zastupstvo sa više občinara i župana u „Narodnom Domu“ na skupni objed, gdje se je tekom istoga izreklo više prigodnih govora i nazdravica. Večer pako osvanuo je grad-Kastav kao dogovorivo sav razsvjetljen, da ponovno sjeti Kastavščinu na veliku radost i svečanost, koju se onaj dan slavilo i da podsjeti občinare,

kako se slogom puka može uspješno vojevati proti prodancu, novcu i nasliju. Samo Bog, sloga i ljubav nek nas ni u buduću ne zapuste, pak će naši neprijatelji roda i jezika, napokon uvidi, da se proti volji puka ne može ništa polučiti, te će povući u se rogove i zapustiti ovu našu lepu grudu zemlje, o koju su si već mnogi zub skršili. Dao Bog, da to čin. prije bude. Novomu občinskomu zastupstvu pak položemo na srce živu želju svih čestitih občinara, da nastoji i gleda ravnati našom stranomom občinom sdušno, savjesno, poživno, da se tako podigne uzprkos svim napadajem i rovanju i gospodarski i duševno i tjelesno. Bože daj!

Franina i Juriba.

Fr. Ma, ča se oni debeli trubilo u Marčani miša po svuda i svakamo nos zabada.

Jur. Eh, ča čes; Marčanci su odveć dobri ljudi, ali da bi on s drugima čerisnje zoba bi zna kud je put u Furlaniju.

Fr. Ma ča po telegrafu, ali po vaperu od mora?

Jur. Ti sulacaš danas s namom, ali znaj da „onji bel balo stufa“.

Fr. Ma da se nekemu va Lovrane brageše tresu!

Jur. Ča od zimi al od straha?

Fr. Joh ni od zimi ne zač ga mrzli pot poleva.

Jur. Morda on...?

Fr. Ma jušto ona kolumbina.

Fr. Ala ma su se našerali niki talijanski fiducijari na dan balotacioni va Poreču.

Jur. Kako ti to znaš?

Fr. Zač ni ostalo nič onim, ki su za njimi prišli.

Jur. Ki ti i'pak to povida?

Fr. Vero se je tužila oštarica, da bi bili i nju požerali onako veliku i debelu — da j'riba.

Jur. Ča čes, oni gladuhi se neprodaju za nič.

Fr. Stram ih bilo Boga i ljudi.

Jur. Ma si nem, čes, da se blago kega srami!

P. n. gg. predplatnicima!

Prosljedujemo i danas prilagati p. n. gg. predplatnicima posebne lističe sa oznakom zaostale predplate, koju neka izvole u roku od petnaest dana uplatiti. Tko po izmaku tog roka ne namiri duga, obustavljamu mu list, a predplatu utjerati ćemo drugim putem, koji neće biti svakomu mio.

Razne vesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Carovinsko vieće imati će praznike od sriede-popolnice. Ono zadržeda tekar osam dana, te je u tom roku izabralo predsjedništvo i prihvatilo predlog njemačkoga zastupnika Bärenreithera, da se odašalje caru i kralju zahvalnica na pri-

stolni govor i obećanje, da će carevinsko vieće marljivo raditi.

Izbor predsjedništva obavio se je prije i mirnije nego li se je to moglo očekivati; isto tako riešeno je naglo pitanje o adresi, kojom se je imalo odgovoriti na priestolni govor. Jedna i druga činjenica mogla bi zavesti neuputjene krugove, da je to dobar znak i da imade mnogo nade, da će parlamentar u istinu brzo i naglo poslovati. Neima dvojbe, da bi sve stranke htjele, da se u carevinskom vieću izpostavi nekadašnje redovite i mirne odnošaje i da se dade državno zastupstvo na ozbiljan i uziran rad, nu napetost, i nepovjerenje, koje vlada među njimi, neće dopustiti, da se ta obećenja želja u život dovede. Vlada će nastojati, da spravi što prije pod strehu takozvane državne potrebe, i to u prvom redu državni proracun, ali taj nastaje pitanje, hoćeli stuanke htjeti dopustiti, da se taj proracun razpravi prije nego li njihov prešni predlog, kojih imade sila božja. K tomu pojavilo se i novo pitanje jezikovno u samom carevinskom vieću, t. j. pitanje imadu li se interpelacije i predlozi čitati i u njemačkom jeziku, ili samo u njemačkom, ili u ovom kao prevodu i u onom, u kojem su podnesene. To bi moglo dati prvi povod sukobu između njemačkih i slavenskih stranaka.

Dne 14. t. mj. bijahu kod predsjednika načelnici njemačkih klubova, da se dogovore o zahtjevu, da se čita u parlamentu njemačke podneske u originalu. Njemački kolovodje izjavili su se proti takvom čitanju — jer da je bio sve do nedavno običaj, da se sve čita njemački. Kasnije dogovario se je predsjednik i sa zastupnicij dr. Ivčevićem i dr. Šusteršćikom, koji se izjaviše za čitanje podnesaka i u njemačkom jeziku. Predsjednik Vetter kazao je, da će on pošto se nemogu u tom pitanju složiti Slaveni i Niemci, o tomu odlučiti s predsjedničke stolice.

Nekoje hečke novine doulele su viest, da će ministarstvo Koerberovo odstupiti prije Uzkrša, jer da ono neimade nade, da bi moglo postići u sadašnjih okolnostih kakav uspjeh. Vlada je nastojala skloniti većinu zastupnika, da se odustane od prvog čitanja podnesaka ili predloga, čim se gubi mnogo vremena, nu česi uzprotivise se žestoko tomu zahtjevu.

Česki klub se je konačno konstituirao izabrav predsjednikom dra. Pacaka a podpredsjednici dra. Stranaky-a i dra. Brzorada.

Črna Gora. Knez Nikola poslao je kralju Aleksandru vrlo srdačnu sazalicu zbog smrti njegova oca razkralja Milana.

Srbija. Proti svakom očekivanju kralj Aleksander nije došao posjetiti svoga umirućeg oca ni u posljednji dan svoga života. Nakanjenom posjetu protivila se kraljica Draga i po njoj nagovoreni ministri. Srbski dvor i vladajuće krugove ogortala je odluka pokojnoga kralja, da se pohrani njegove smrtne ostanke izvan Srbije. Razkralj Milan izrazio je želju pismeno njegov. veličanstvu, da se pohrani njegove kosti u kojem samostalnu Srijem. Iz Biograda dolazi viest, da se je srbski dvor ponovno obratio u Beč molbom, da se dopusti prenesti mrtvo tjelo kralja u Srbiju. U Beču da nehtjedose na to pristati i radi toga da nije došao kralj Aleksander k pogrebu svoga oca ni u Beč ni u Krušedol. To bi imao biti novi porod Srbiji, da se još većma ođalji od Austro-Ugarske i da se što čvršće veže uz Rusiju.

Sproved kralja Milana bijaše upravo sujan. Bečki dvor izkazao je pokojniku sve časti, koje idu mrtvoga vladara. Kod sproveda sudjelovalo je mnoštvo četa a prisustvovalo je car i kralj, više nadvojvoda i najviši civilni i vojnički dostojanstvenici.

Bugarska. Bolest kneževica Borisa, bugarskoga priestolonasljednika, krenula je na gore. Iz pošaline i grlene bolesti

razvila se plućnice, te bijahu pozvani k mladomu bolesniku prvi liječnički vještaci.

Nedavno imenovano bugarsko ministarstvo pod predsjedništvom Petrova, dalo je jurve ostavku, jer da se nisu izpunilo vladine nade, koje je stavljala u netom obavljene izbore. — Vlada je držala, da će novi izbori razjasniti zamršeni položaj, a kad tamo dogodilo se skroz protivao. Otkad knježevina obstoja, da nebi jase toliko stranaka i toliko razcepkanosti u javnom mnenju koliko sada.

Rusija. Ruski listovi pišu nepovoljno u pokojnom razkraju Milanu, koji da je bio sliep orudje bečkih i pestanskih vladajućih krugova. Ti se listovi nadaju, da će sada Srbija, pošto ju je providnost oslobodila Mitanovih spleta, udariti svojoj politici čisto narodni, slavenski pravac i da se neće dati uplivati od neprijatelja svojih i protivnika Slavenstva.

U Kievu upisalo je redarstvo više sveučilišnih djaka radi buntovničkih spleta. I medju petrogradskim djatvom da se opaža neko vrienje, te bi i tamo moglo doći do nemira, ako tomu redarstvo na vrijeme nestane na put.

Njemačka. Iz Berlina javljaju, da će poslati njemačka vlada u Petrograd u posebno poslanstvu generala Werdera, koji je bio u ruskoj prijestolnici od god. 1892 do 1895. njemačkim poslanikom. Kažu, da će taj general imati zadaću, da razjasni ruskoj vladi držanje cara Vilima u Englezkoj, te da odstrani napetost, koja vlada između ruskoj i njemačkoga dvora radi događaja u Kini.

Španjalska. Proglašenje obadsnoga stanja u većih gradovih Španjolske uplivalo je u toliko na gradjanstvo, da se je ono konačno primirilo.

Italija. Novo ministarstvo, komu je na čelu Zanardelli položilo je dne 14. t. mj. u kraljeve ruke prisegu. Talijanski opozicijski listovi poriču novomu ministarstvu kratak život.

Pokrajinske:

Imenovanja u sudbenoj struci u Primorju. Ministar pravosudja imenovao c. k. sudbenoga prislusnika g. r. Lazara Lucieća sudbenim pristavom u Voloskom i sudbenoga prislusnika g. Ivana Calogorgio pristavom kod zem. suda u Trstu.

Premjestio je c. k. sudbenoga pristava g. M. Hrovatina iz Podgrada u Sežanu i c. k. sudbenoga pristava g. K. pl. Pratića k zem. sudu u Trst.

Iz Premature. Na vjenčanju g. Ante Ivese sa gospojicom Mikicom Slipečević u subotu dne 16. tek sakupilo se za družbu sv. Cirila i Metoda iznos K 5.10. i predalo puljskoj podružnici.

Krzmanje radnika „Stabilimento tecnico“ u Trstu. Već teče drugi čedan, što krzma jedan dio radnika u brodogradnji „Stabilimento tecnico“ u Trstu — radi toga, što je ravnateljstvo pozvalo talijanske radnike iz Genova, premda neće imati domala posla ni domaći radnici one struke.

Ravnateljstvo onog poduzetja, mjernici, obrtnički nadzornik i sva židovska štampa u Trstu, zauzele se je za radnike iz Italije nastojeći skloniti domaće radnike, da popuste i da odustanu od krzmanja. Na sve prošnje i grožnje oslušbe bez uspjeha; domaći radnici neće da popuste i tako bijahu radnici iz Italije prisiljeni vratiti se u domovinu — bogato nadareni od ravnateljstva i demonstrativno praćeni do kolodvora od trščanskih obvezanaca.

Potres u Trstu. Dne 16. t. mj. u 9.6 sati na večer očutilo se neznatan potres u Trstu. Jednak potres očutili su i u nekih mjestih Kranjske.

Krstičevac kažnjen. neki Lizio Sušan — Ivak iz sela Francići, županija Pobrje je odsuđen na Voloskom na 30 kruna globe i 10 kruna troškova radi toga, što je bio uvriedio nekoga gospodina na sastanku u Miholićih. Taj Sušan — Ivak jest žestok pristaja talijanskoga plaćenika Krstića i desna ruka glasovitoga Zukvarića.

Za družbu sv. Cirila i Metoda, poslao na naše uredništvo g. Vlad. Olivini iz Senja K 20, sakup. kod krštenja Zlatice kćerke g. Jure Krmpotića, prigodom zdravice g. dr. Vlahovica, a na predlog A. Bronzinija. — Za istu svrhu poslao g. Ivana Grbac iz Nerčezina K 12.80 sakupljenih na piru g. Josipa Mavera iz Belej na Cresu, što je sakupila nevjesta Anika Valentić nakon zdravice g. J. G., u kojoj je oertao tužno stanje istarske sirotinje te izrazio želju, da naša družba podupre kakovom školicom i napredak hrvatstva na Cresu.

Svrzikaša. U Trstu izlazeći list „Avanti“, koji zađeje trista jada tamošnjim židovom i lažliberalcem, piše posljednjih dana, da je poznati kolodvođa talijanskih socijaldemokrata Carlo Učekar, rodom i starinom Slavenac, prionuo uz talijansku radikalnu stranku i da je još samo po imenu socijalista. Mi smo već davno znali, da je Učekar u prvom redu Talijan, a u drugom tekar socijalista; znali smo nadalje, da on mrzi nas Hrvate i Slovence. kao što i svi trščanski židovi, što nebi smieli biti kad bi on u istinu bio pravi međunarodni socijalista. Radi toga nam je drugo, što mu je „Avanti“ skinuo koprenu sa lica i što ga je opisao i oertao kao pristašu trščanskih židova, bogataša i kapitalista.

Iz Oprija nam pišu: Popis se kod nas obavio onako kako to Talijani znaju obavili. Za jezik se nije ni pitalo, već se pisalo onako, kako se gospodi bolje činilo. U Zrenju se prigovorilo sa strane naših, kako je prebrojni komesar ili povjerenik pred deset godina lopovski pojstapan, upisav za Talijane skoro sve Hrvate, dočim ima samo 5—6 obitelji gdje se talijanski govori, pa se iztkelo nadu, da se tako neće ove godine dogoditi. Taj povjerenik je odvratio: *e cosa non savemo noi altri come e parlare, ma la carta se lassa scrivere la x e muta* (zar mi neznamo kako govorite, al papir se pušta pisati i sut!). Taj će papir i sada suliti. Naši su ljudi prijavili poglavarstvu kako se u Zrenju govori. Idemo da vidimo hoće li ono skrbiti, da onaj niemi papir progovori gdje je istina i gdje je laž!

Imali smo ovdje i c. k. komesara, koji je došao pregledati radnju popisaša, pošao je i u sela, al znate u koja? Nije pošao ni u Gradine ni u Brda, da vidi koliko je škovano novih Talijana, nego je pošao u Zuline, u Barjake i u Saliće, gdje su bili svi popisani kako Hrvati, da študiraju jesu li ovo Hrvati ili Slovenci. Koliko li, Bože, oetinske brige, da ne bi brat okrao brata! Dao njim je prečitati članak iz jednog ljubljanskog lista i članak „Nase Sloge“, pa kad su ljudi oru razumili bolje, zaključio je, da su zbilja Hrvati. Nego to opet nije bilo pravo občinskom tajniku, koji je opazio, da ovi ljudi razume najbolje „Pravu Nasu Slogu“ i da su oni za to „slavoilirci! To izpitivanje je trajalo blizu dvie ure i mi, bogme, neznamo kako će biti učešeno na onom papiru „koi je pust pisati i sut!“ Medjutim oni drugi papiri napisani u Gradinjah, u Cotičih, u Pavlečićih, u Divioh ih id. su „sutili“ i oni neće nikomu kazati, kad jih nepita, jesu li Talijani svi oni, kojim se zapisalo, da njim je talijanski obćevni jezik. To vam je kontrola vladinih odstanika!!!

Iz Buzeta nam brozjavljaju, da su tamošnji Talijani c. kr. kolarskoga sudec nedelju u večer polpali kamenjem zore.

Iz Livada. Javljaju od tamo, da će se u nedjelju dne 24. u 3 sata poslije podne blagoslovliti škola družbe sv. Cirila i Metoda.

Iz Barbana nam pišu 12. t. mj. Eto vam g. uredniče rukoviet novosti iz ovog gnjezda, u kojem se rodiše slavni muževi u staro doba, dočim se današnji

dap radjaju odpadnici, šarenjaci i njihove podrepnice.

Naše slavno mjesto broji po zadnjem popisu pučanstva 203 obitelji, od kojih je većina hrvatska, ali se jih takvimi priznaje samo kakva deseterina; izuzam naše čestito pučanstvo u žetirih podobčinah. U ovom selu stanuje samo 6 pravo talijanskih obitelji, i to tri Clove (to su starinom Krnjeli) De Franceschi, Luch i Manzajn, dočim su poltalijanski Milietich, Gargorovich, Ivanossichi, Radale itd. itd. Ovi se dakako sile govoriti talijanski, ali tako lošo, da i pseto zalaje, kad ih čuje. Mnogim mladim nezna ni danas majka talijanski a nekojim nosi i danas otac benevreke i klobučić.

Ti novopečeni talijančići vode u našem selu prvu rieč vazda i svuda, premda su u ogromnoj manjini u našoj obćini. To su vam većinom vikači i grditelji svega, što nije talijansko. U vrijeme zadnjih izbora odlikovali su se ti naši florentinji divljom vikom i biesnim urlikanjem: *viva l'ustria italiana! Viva Bennati! fui Croatii m... a Croatii!* itd. itd. kako već znadu ti potomci slavne krnjelsko-šarenjačke kulture.

Naši šarenjaci i krnjeli zaboravljaju, da su orvamo došli goli i bosi i da sve ono što imaju danas, bijaše nekoć hrvatskih seljaka. Izmedju njih imadu živih i danas, koji su se lizali pokojnomu Dobrili u Poreču, Puli i ovdje kad su stogod od njega trebali. Ali sada zaboravile na sva njegova dobročinstva i na sve njegove usluge; danas im je mrzko i njegovo ime, kao što smo im mrzki i mi, koji se dičimo hrvatskim materinskim jezikom. Šramota pada svakako na njih — jer se pokazuju nezahvalnima, podlimi i bezsravnimi.

Ovdje se gradi već tri godine cesta između Barbana i Labina i za sve to vrijeme sagrađeno je te ceste jedva 2 1/2 kilometra. Kod te gradnje zaposleni su navedeni vikači i Bennati-evi agitatori, dočim je našemu poštenomu seljaku teško doći tuž do zaslužbe. Gradnju nadziru takove osobe, koje nedadu blizu našem čovjeku. Bude li se ta cesta ovako naglo gradila, nadamo se, da će biti gotova god. 1913.

Mjeseca septembra 1900. molio je naš čestiti Pavao Spada (koji neima posjeda ni kuće, a valja mu uzdržavati četvero nejak djece) mjernika Talijana, da mu dade malo radnje kod te ceste, ali čovjekoljubivi gospodin odgovorio mu je na molbu, da neka radi čim prije pokoru radi njegovog hrvatstva, da radnje neće dobiti dok se ne bude izkazao zaslužnim za talijanstvo, dok ne bude za Talijane glasovao i svoje istomišljenike za talijanstvo predobio.

Mjeseca novembra 1900. pridružio se je naš Pava nekim Labinjanom kod gradnje ceste od samih 12 metara, ali kad ga je opazio na djelu rećeni mjernik, naskočio je na njega ružno, dočim je drugi talijanaš zahjuevao od Labinjana, da oduh Spadu oteraju, što ovi nedozvolise dok se posao nevrši.

Ali pitamo ovim gospodu u Poreču navlasito g. Clevu, je li to pravo i pešteno, da se za radnje tjera domaćega siromaha jedino radi toga, jer neće da izda svoj rod i jezik i jer hoće, da sačuva svojjoj dječi pešteno ime? Zar se ona cesta gradi krnjelsko-talijanskimi novci ili žuljevi svega pučansta lstre i podporom države, kojoj dajemo i mi porez u krvi i novcu? Na svojem posjedu i za svoj novac može svatko činiti što hoće, ali na javnoj radnji i sa novcem čitavoga puka, nećini se tako — slavna krnjelsko-šarenjačka gospodo?

Slavna talijanska gospoda u slavnom Poreču naručila su svomu plaćeniku Cherstichu, da šalje i simo onaj svoj bljutavi list, da i ovdje sliep, vara i muti. Naš prvi obćinski savjetnik Verbanaz i

neki bogati benevrekar dobivaju onu smradnu krpelinu, koja nije vrijedna, da ju pošten čovjek ni blatnom nogom od sebe rine. Čudimo se kako može netko u ruke primiti list stvora, koji je pogazio poganom nogom sve, što mu je jednom milo, drago i sveto bilo. Onim koji onu kcpu čitaju, može se liepo kazati, da nisu ni bolji ni gori od onoga, koji ga piše i sastavlja. Na njih se može upovaviti poznata naša poslovica, da *par para i u crikvi n ajde*. Na čast im bilo!

Iz života pok. kralja Milana. Nesretni razkraaj Milan rodio se je u malenom mjestu Rumunjske; odojen bijaše u Parizu, vladao je i stanovao najdulje u Srbiji; umro je u Beču i sada počiva u Hrvatskoj t. j. u Krušedolu.

Družtvene:

Čitavica „Danica“ u Lovranu na godišnjoj glavnoj skupštini 6. pr. mj. izabrala je u odbor za nastalu godinu gg. Ivana Turčić kao predsjednika, Josipa Tominić tajnika, Mihovila Hajdinger blagajnika.

Glavna skupština čitavsko-pjevačkoga družtva „Slavec“ u Rtevanjih, obdržavana dne 2. t. mj. izabrala je sljedeće članove u novi odbor: predsjednik Ivan Žulan; podpredsjednik Mijo Berdon; tajnik Rudolf Pregare; blagajnik Petar Kuret; odbornici: Lovro Berdon, Josip Kuret i Juraj Pregarc. Poslije skupštine razvila se je živahna zabava uz miloglasnu pjesmu, neudžnu šahu i veselo razgovor. Među članovi i prijatelji sabrana je svotica od K 5.20 i to polovica za istarsku a polovica za trščansku (slovensku) družbu sv. Cirila i Metoda.

Glavna skupština pjev. družtva „Zrinjski“ u Dekanih. Od tamo pišu nam, da je tamošnje pjevačko družtvo „Zrinjski“ obdržvalo prošloga čedna svoju redovitu godišnju glavnu skupštinu, kojoj je prisustvovalo oko 40 članova. Takon predsjednikova pozdrava izvjestio je društveni tajnik skupštini o djelovanju družtva tečajem prošle društvene godine. Tečajem godine ustrojio se je uz muzku zbor, takođerj mješoviti zbor, koji broj 54 člana. Družtvo je sudjelovalo kod domaćih zabava, u bližnjjoj i dalnjjoj okolici kano u Marežah, Cezarih, Pobegih, sv. M. Magdalena kod Trsta itd.

Na prvooj družtvenoj zabavi sudjelovalo je preko 200 domaćih i tuđih pjevača iz bliza i daleka.

Družtveni tajnik izvjestio je, da je družtvo imalo preko 1100 kruna u prometu i da mu je ostalo u blagajni koncem godine 120 kruna.

Konačno bijaše izabran novi odbor i to g. J. Dolančić predsjednikom; g. I. Gregorić podpredsjednikom; g. Augustin Mahnič tajnikom; g. J. Tošan blagajnikom; odbornici: gg. I. Stefančić, J. Stefančić i I. Tošan-Pek.

Iza toga završali se predsjednik na povjerenju i zaključili skupštinu, nakon čega se je razvila srdućna zabava, kod koje je sudjelovao mješovit zbor i na kojoj bijaše izrečeno više platiutih zdravica, kano primjerice ona vladiki Strossmajeru itd. Kod te zabave nezaboraviše rećoljubi ni na istarsku sirotinju na gimnaziji u Pazinu, za koju nabraše gospodja Kuretova i g. Mahnić K 10. Zahvaljujuć se srdačno dičnim našim Dekancem, želimo im, da bi njihov „Zrinjski“ uvijek napredovao i da bi se u svakoj prigodi sjtili siromasnih djaka hrvatske gimnazije u Pazinu.

„Matice hrvatske“ raspisuje iz zaklade grofa Ivana N. Draškovića književni natječaj za nagradu godine 1901., koja iznaša osamnaest stotina (1800) kruna.

U smislu oporuke zakladateljave od 10. decembra god. 1855. točke C. imade se kod dopitivanja nagrade osobito na to paziti: „da se od natječućih se rukopisa prednost dade onomu, koji je kadar najviše doprinieti k pravoj pouci puka o praktičnim predmetima, te time unapriediti njegovo duševno i materijalno stanje.“

Kod dopitivanja nagrada neće se ipak gledati samo na absolutnu vrstnoću spisa, nego se nagrada može dopitati i onomu spisu, koji prema sadašnjemu stanju hrvatske književnosti zaslužuje u njoj odlično mjesto, i vrstan ju je podići.

Ciela nagrada dopitat će se rukopisu samo takovomu, koji uz svoju absolutnu vrstnoću iznosi bar petnaest tiskanih araka; — ako iznosi manje, dopitat će se razmjerno manja nagrada. Ako ne bi bilo valjana izvornika, tad će se i prijevodi vrstnih proizvoda stranih literatura razmjerno nagraditi.

Rukopisi, čisto i čitljivo od tuđe ruke pisani, imaju se bezimeno sa naznakom imena pišečeva u posebnom zapečaćenom omotu najkasnije do 31. decembra g. 1901. podneti „Matici Hrvatskoj“ u ruke njezina tajnika. Kasnije stigli rukopisi, kao i oni, koji ne odgovaraju svim uvjetima natječaja, ne će se uvažiti.

Pisec, komu bude nagrada dopitana, ne će se ona izplatiti u smislu oporuke točke H. odmah, nego tekar onda, kad djelo svoje „Matici Hrvatskoj“ podastre tiskano.

Listnica uredništva i uprave.

G. M. Trst. Uredismo prema Vašem pismu, te je time za Vas namirena predbrojba za god. 1901. a za g. oca za 1900. Živili!

F. S. Raymond Cal., Nord-Amerika. Sa pošiljkom od 2 dolara (K 940), namirena je predplata do 1. decembra 1901. Pozdrav Vama i ostalim zemljacima!

Javna zahvala.

Prigodom mog ustoličenja primio sam od raznih osoba brzozvanih i pismenih čestitaka. Dok se ovim svima najsrdačnije i najtoplije zahvaljujem, molim Tvorca neba i zemlje, da me pokripi i ojači u mojoj dušobrižničkoj službi, e da se tako uzmognu izpuniti svekolike njihove plemenite želje.

Kornić, dne 13. veljače 1901.

Pop Frane Pavao Volarić, kurat.

Prsni čaj sa „Ucke-Gore“.
Izvestni domaći lijek proti
**influenzi, kašlju, nahladi
i hrupavosti, protiprsnom
kataru ili promuklosti
grla.**

Cijena 50 para.

Glavno skladište:

Ljekarna L. Ghersetich,

Volosko — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Javna zahvala.

Velečasnom svećenstvu i svim Bašćanom i znancom, koji su dne 13. i. mj. našu neza horavnu keer, dotično sestru i nećakinju

K A T A R I N U

sproveli do hladnoga groba ili inače svoju sućut izkazali, izrazuje svoju harnrst

u Baški, 15. veljače 1901.

Tugujuća obitelj Premuda.

POZIV

na redovitu

GLAVNU SKUPŠTINU

„Posajilnice i hranilice u Kopru“,
uključene zadruge z neomejenim poroštvom,
koja će se obdržavati u Kopru, u
zadružnim prostorijama (Contrada S.
Biagio, broj 338),

u četvrtak, dne 7. marca t. g.
o 10. uri prije podne sa slijedećim
dnevnim redom:

1. Izvješće o djelovanju zadruge u god. 1900.
2. Odobrenje računa za g. 1900.
3. Privoljenje nagrada članovima upravnoga odbora.
4. Razdioba čistoga dobitka.
5. Izbor upravnoga odbora za godinu 1901.
6. Izbor nadzorstva za g. 1901.
7. Eventualni predlozi.

Opaska: Da glavna skupština može stvarati pravovaljane zaključke, mora po § 30. zadružnih pravila biti prisutan najmanje četvrti dio zadržara.

U Kopru, dne 16. februara 1901.

Gdbor posajilnice i hranilice.

Veliki mjesečni marvinski

sajam

za

svakovrstnu trgovinu

u

Hrpeljah

(Istra)

obdržava se već 3 godine svakoga

2. dana u mjesecu

(ako u taj dan pada svetak, tada u slijedeći radni dan) sa potpunim zadovoljstvom kupaca i prodavaoca. — Hrpelje nalazi se u vrlo ugodnim željezničkim svezama sa Trstom, Istrom, Goričkom, Kranjskom itd., pa time nećini nikakovih zaprieka dovažanje i odvažanje marve.

Slavnom se občinstvu preporuča

Predsjedništvo.

J. Pserhofer-ove odvodne krugljice

mnoga su već desetgodišta posvud razprostranjene, te imaju malo obitelji, gdje bi manjkalo to lahko i blage djelujuće domaće sredstvo, koje preporuča občinstvu mnogo liečnika kod zlih posljedica slabe probave i čestog zatvorenja. Te krugljice, koje su također poznate pod imenom Pserhofer-ove krugljice ili Pserhofer-ove krm čiste krugljice, stoje: 30 krugljica sa 15 krugljica 21 nvt., 1 zamot sa 6 30 krugljica 1 for. 5 nvt.; pošalje li se novac prije, stoji pošiljka prosto postarine: 1 zamot 1 for. 25 nvt., 2 zamota 2 for. 30 nvt., 3 zamotika 3 for. 35 nvt., 10 zamota 9 for. 20 nvt. Priložen je naputak glede uporabe.

Jedina proizvođača i glavno odpremno skladište

J. Pserhofer-ova ljekarna

Beč 1, Singerstrasse 15.

Koli se, neka se traže izričito „J. Pserhofer-ove odvodne krugljice“

i paziti na to, da imaju napis na poklopu svako kutije na naputku o uporabi upisan podpis J. Pserhofera i to sa crvenim pismenima.

Balsam proti azobolam od J. Pserhofera.
1 lončić 40 nvt., pošiljka prosta postarine 65 nvt.

J. Pserhofer-ov sok iz aznog trputca razslinjadi, 1 staklenka 50 nvt.

J. Pserhofer-ov balsam proti guši, 1 staklenka 40 nvt., pošiljka prosta postarine 65 nvt.

Koli-ovi Kola-preparati izvrsno krieplio za želudca i žive, 1 litar Kola-vina ili čičkiza 3 for., 1/2 litra 1 for. 60 nvt., 1/4 litra 85 nvt.

J. Pserhofer-ova gorka želudčana tinktura (prije nazvana životna esenca). Liehko raztopljiva ljekarnja, učinka podujuju.

Imi navedenih preparata, jesu na skladištu svi tu i inozemski ljekarnički specijalisti oglašeni u austrijskim novinama, te se dobave svi predmeti, kojih možda nebi bilo u skladištu, na zahtjev točno i najcjepije.

Posiljke po pošti izvršuju se najbrže, priposlav prije novac, veće naračbo poštinom pouzdeom.

Posalje li se prije novac (najbolje sa poštnom uplatnicom), to je postarina mnogo manja nego li kod pošiljaka sa pouzdeom.

Jedog i krieplioeg na želudca kod zaprieka probave, 1 staklenka 22 nvt., i dvanaestica staklenaka 2 for.

J. Pserhofer-ov balsam proti ranam, 1 staklenka 50 nvt.

Tanvechinski-pomada J. Pserhofera, najbolje sredstvo za rasteenje kose, 1 zaklopica 2 for.

Ščarviljajući mašlem za rane pok. prof. Stenzela, 1 lončić 50 nvt., pošiljka prosta postarine 75 nvt.

Ščebka čištača sel A. W. Bulricha, do u aće sredstvo proti slaboj probavi, 1 zamotik 1 for.

Ljubljanska kreditna banka u Ljubljani

Špitalska ulica br. 2

preuzimlje prijave za nakupovanje **fundiranih, ili pari plativih 4 1/2% obligacija dioničkog društva ugarskih lokalnih željeznica,** do uklj. 22. t. mj. po originalnom tečaju 95%.

Prijave će se u podpunoj mjeri uvaživati po mogućnosti i dok traje zalaha, te se vrednosni papiri preuzimaju do 15. marca t. g.

Navedene obligacije ukamaćuju se na temelju navedenoga tečaja po 4 1/2%, te se putem izdžrebanja povrate u nominalnoj vrednosti. Izdžrebane obligacije sa dospjelim kuponima unovčimo mi u Ljubljani, kao također sve veće banke tu i inozemstvu, bez svakog odbitka poreza i troškova.

Nenadkriljivo sredstvo proti

bolestim želudca i probavila

jest

LJEKOVITA ŽIVOTNA ESENCIJA

Iz ljekarno

„k crnom orlu“ K. Germana u Belovaru

djeluje najposjepnije kod svih bolesti želudca, kao što su: slabina, neznanjkanje teka, nadutost, podrigivanje, žgaravica, mućnian, omaglica, glavobolja, grčevi, zatvor tecla, hemoroidi, kao i kod bolesti jetara i sliezana. Neutralizira prekomjernu kiselinu želudca i čini survinam svaki drugi prašak, osobito poslje prekomjernog i preteškog jela.

Pripravljena iz blago djelujućih bilinskih sokova, djeluje ova esencija kao blago stvarajuće sredstvo, a jer je ugodno nagorko ukusa, imade stoga tu prednost, da ju može i onaj uzimati, koji drugih gorkih ljekova uzeti nemože a posve je neškodljiva i kod dulje i redovite uporabe.

Cijena boćice 1 Kr. 40 SL. poštom najmanje 2 boćice 3 krune.

Prava samo onda, ako je svaka boćica prividna imenomom i tvrdkom ljekarne „k crnom orlu“ K. Germana u Belovaru, u Hrvatskoj.

Vrstnoću i uspješno djelovanje ove životne esencije dokazuje mnozina priznanica, od kojih nekoliko najnovijih ovđjo olistajem:

Životnu esenciju g. Germana, ljekarnika u Belovaru mogu bolujućoj publici što toplije preporučiti, jer sam se i osobno utvrijio, a i kod svojih župljana, kojima sam ovu preporučio kod želudčane boli, da je od izvrsnoga uspjeha.

Trojstvo, 5. X. 1900.

Medcottti, župnik.

Veleštovani gospodine!

Molim po donosocu ovoga pisma poslati mi boćicu Vaše životne esencije. Isini za volju moram Vam priznati, da ću taj lijek ne samo radi ugodnog teka, već i radi svoje ljekovitosti svakomu što toplije preporučiti. Ja sam dosele bio prinamna razne ljekove upotrebljavati radi neprobavljivosti, ali Vam opet moram reći, da je velika većina tih po meni uzetih ljekova prouzrokovala toli osim toga držim na zalihu sve medicinske specijalitate od kojih osobito preporučam:

Trputčev sok koji se upotrebljava uspješno proti kašlju, prsoboli i kataru u plućima, promuklosti grla i t. d.

Mazilo proti kostobolji izvrsno sredstvo proti reumatizmu, ulogam, tiganju u kostima, sgrčanju žila, otoku zglobova, boli u krltima i t. d.

boli, koji i drugih neugodnosti, doćim Vaša životna esencija uz krasan uspjeh te neugodnosti ne prouzrokuje.

Belovar, 24. V. 1900.

Dr. Rudolfo Slumpf.

Rado prilazam spodu, da Vam izrazim moje priznanje radi uspješnog djelovanja i izvrsne ljekovitosti Vaše životne esencije. Ja i moja teka upotrebljavamo istu najboljim uspjehom tako bez nje već ni biti mogće, nebi.

Belovar, 18. VIII. 1900. Julka Posavac.

Od svih sličnih ljekarnja dejam Vašoj životnoj esenciji prednost, jer sam se osvjedoćio, da samo ona i kod dulje porabe nikakvih štetnih posljedica neostavlja.

Stjepana pl. Frankvić,

predstojnica djevojačke škole u Sarajevu.